

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

TREĆE ODELJENJE

PREDMET GERINGS protiv HOLANDIJE
(Predstavka br. 30810/03)

PRESUDA
(Pravično zadovoljenje)

STRAZBUR
14. februar 2008. godine

PRAVNOSNAŽNA
14. maj 2008. godine

Ova presuda će postati pravnosnažna pod uslovima koji su predviđeni stavom 2 člana 44 Konvencije. Ona može biti predmet redaktorskih izmena.

U predmetu Gerings protiv Holandije,

Evropski sud za ljudska prava (Treće Odeljenje), zasedajući u Veću u čijem sastavu su bili:

Boštjan M. ZUPANČIĆ, *Predsednik*,
Kornelius BIRSAN (*CORNELIUS BÎRSAN*),
Elizabet FURA-SANDŠTROM (*ELISABET FURA-SANDSTRÖM*)
Alvin ĐULUMIJAN (*ALVIN GYULUMYAN*),
Egbert MIJER (*EGBERT MYJER*),
David TOR BJORGVINSON (*DAVID THÓR BJÖRGVINSSON*),
Izabela BERO-LEFEVR (*ISABELLE BERRO-LEFÈVRE*), *sudije*,
i Santiago KVESADA (*Santiago QUESADA*), *Sekretar*,

Posle rasprave na sednici zatvorenoj za javnost 24. januara 2008. godine,
Izriče sledeću presudu koja je usvojena istog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je formiran na osnovu predstavke (br. 30810/03) protiv Kraljevine Holandije, koja je podneta Sudu, shodno članu 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija”) 23. septembra 2003. godine od strane holandskog državljanina g. Gerardusa Antoniusa Marinusa Geringsa (*Gerardus Antonius Marinus Geerings*) (u daljem tekstu: „podnosilac predstavke”).

2. U presudi izrečenoj 1. marta 2007. godine (u daljem tekstu: „glavna presuda”) Sud je utvrdio da je došlo do povrede stava 2 člana 6 Konvencije utoliko što je rešenje o trajnom oduzimanju imovinske koristi, koji je doneto 30. marta 2001. godine, predstavljalo utvrđivanje krivice podnosioca predstavke, iako on nije „proglašen krivim na osnovu zakona” u onom smislu u kom se to odnosi na imovinu za koju se nije znalo da je u vlasništvu podnosioca predstavke i na optužbe kojih je on bio oslobođen.

3. Shodno članu 42 Konvencije, podnosilac predstavke je putem pravičnog zadovoljenja tražio sledeće: u pogledu materijalne štete, iznos novca koji odgovara plaćenom i plativom iznosu prema rešenju o trajnom oduzimanju za koji je Sud zaključio da predstavlja povredu njegovog prava, u skladu s Konvencijom; u pogledu nematerijalne štete, tražio je 10.000 evra, uz nadoknadu sudskih i ostalih troškova.

4. Budući da se nisu stekli uslovi da se donese odluka o pitanju primene člana 41 Konvencije, Sud je zadržao pravo da naknadno odluči o tome i pozvao Državu i podnosioca predstavke da u roku od tri meseca podnesu svoje primedbe po tom pitanju u pisanom obliku, a posebno da obaveste Sud o bilo kom dogovoru koji su eventualno postigli (stav 59 i tačka 3 odredbi Poslovnika Suda). Nakon toga, Predsednik je produžio rok od tri meseca, kako bi omogućio da postupak

relevantan za to pitanje, a koji nije dovršen pred Sudom, bude okončan pred domaćim sudom.

5. Podnosilac predstavke i Država su uložili svoje primedbe.

6. Uz primedbe podnosioca predstavke prikjučena je i kopija odluke donete 27. septembra 2007. godine od strane Apelacionog suda 's-Hertogenbosch (*gerechtshof*) u kojoj je taj sud, u postupku koji je pokrenuo tužilac (*advocaat-generaal*), smanjio iznos naveden u rešenju o trajnom oduzimanju, koji je izdat 30. marta 2001. godine, na 6.257,18 evra. Uzimajući tu odluku u obzir, podnosilac predstavke je povukao svoj zahtev u vezi s naknadom materijalne štete.

7. Država je u svojim primedbama preuzela obavezu da podnosiocu predstavke isplati sumu koja nadmašuje gore navedeni iznos od 6.257,18 evra, u skladu s odlukom Apelacionog suda.

ČINJENICE

8. Savet za pravnu pomoć (*Raad voor Rechtsbijstand*) je 23. oktobra 2003. godine dao uslovno odobrenje za pravnu pomoć u pogledu postupka pred Sudom. To odobrenje je formulisano na sledeći način:

„Odobrenje pravne pomoći je uslovno. [Savet za pravnu pomoć] ne daje bilo kakvo konačno odobrenje pravne pomoći ako se po isteku pružanja pravne pomoći ispostavi da su finansijska sredstva [podnosioca predstavke] tolika da premašuju ograničenja koja su predviđena i koja su u skladu sa [Zakonom o pravnoj pomoći (*Wet op de rechtsbijstand*)] ili ako troškove pravne pomoći nadoknadi treća strana.”

9. Član 12 Zakona o pravnoj pomoći, u relevantnom delu koji se odnosi na pitanja koja su još uvek pred Sudom, predviđa:

....

2. Pravna pomoć se ne pruža u slučaju da se:

...

f. pravno pitanje o kome se odlučuje raspravlja pred međunarodnim telom kome je međunarodnim ugovorom poverena nadležnost (*een bij verdrag met rechtspraak belast internationaal college*) ili sličnom međunarodnom telu, a to telo samo po sebi predviđa mogućnost potraživanja u pogledu nadoknade za pružanje pravne pomoći (*in een aanspraak op vergoeding van rechtsbijstand voorzien*); ...”

PRAVO

10. Član 41 Konvencije predviđa:

„Kada Sud utvrdi da postoji povreda Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo delimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.”

A. Šteta

11. Sudu po ovoj tački ostaje samo da donese odluku o zahtevu podnosioca predstavke u vezi s nematerijalnom štetom, budući da je pitanje materijalne štete sada rešeno.

12. Podnosilac predstavke je tražio 10.000 evra na ime nematerijalne štete. Obaveza da iznos isplaćuje u ratama, shodno rešenju o trajnom oduzimanju imovinske koristi, otežala mu je mogućnost da započne novi život, pa su stoga on i njegova porodica propatili.

13. Država je navela da podnosilac predstavke ni na koji način nije bio sprečen da radi i zarađuje za život. Smatrali su da je presudom Suda podnosiocu predstavke pruženo pravično zadovoljenje. Alternativno, smatrali su da je iznos koji je podnosilac predstavke tražio bio preteran.

14. Sud smatra da je podnosilac predstavke pretrpeo nematerijalnu štetu koja se ne može popraviti samo utvrđivanjem povreda njegovih prava shodno Konvenciji. Stoga je novčana naknada primerena.

15. Dajući ocenu zasnovanu na načelima pravičnosti, Sud dosuđuje podnosiocu predstavke iznos od 1.000 evra, uvećan za poreze koji će se eventualno zaračunati na taj iznos.

B. Sudski i ostali troškovi

1. Postupci pred domaćim sudovima pre podnošenja predstavke Sudu

16. Podnosilac predstavke je podneo račun bez priloženog obrazloženja troškova u iznosu od 3.675 evra, uvećan za porez na dodatu vrednost (PDV), na ime pravne pomoći i kancelarijskih troškova u vezi s postupkom pred Vrhovnim sudom Holandije (*Hoge Raad*).

17. Država tvrdi da je podnosilac predstavke dobio pravnu pomoć od domaćih organa vlasti na ime tog postupka.

18. Pravilo 60 Pravilnika Suda u relevantnom delu predviđa sledeće:

„1. Podnosilac predstavke koji želi da dobije odluku o pravičnom zadovoljenju, shodno članu 41 Konvencije, u slučaju da Sud utvrdi da je došlo do

povrede njegovih ili njenih prava garantovanih Konvencijom, mora u tu svrhu podneti zahtev za naknadu.

2. Podnosilac predstavke mora da podnese Sudu obrazloženi zahtev, razvrstan po pojedinačnim stavkama, zajedno s merodavnom dokumentacijom, u vremenskom roku koji je određen za podnošenje pismenog podneska o osnovanosti zahteva, osim ako Predsednik Veća ne odredi drugačije.

3. Ako podnosilac predstavke ne ispuni sve uslove navedene u prethodnim stavovima, Veće može odbaciti zahtev u celosti ili delimično. ...”

19. Sud primećuje da podnosilac predstavke nije podneo raščlanjeni pregled stavki u vremenskom roku koji je određen u tu svrhu. Uzimajući u obzir stav 3 pravila 60, Sud stoga odbacuje zahtev podnosioca predstavke u vezi s nadoknadom sudskih i drugih troškova koji su nastali tokom postupka pred domaćim sudovima.

2. Postupak pred Sudom

20. Podnosilac predstavke je podneo sledeće zahteve koji su se odnosili na nadoknadu sudskih i drugih troškova nastalih tokom postupka pred Sudom u Strazburu:

(a) Za pomoć koju mu je pružila gđa Spronken, njegov ovlašćeni predstavnik pred Sudom, tokom faze utvrđivanja osnovanosti predstavke, detaljno raščlanjen račun za honorar u iznosu od 5.828,33 evra uvećan za PDV, za rad u trajanju od ukupno dvadeset i dva sata i dvadeset i pet minuta po ceni od 260 evra na sat. U to spada priprema i predstavljanje predstavke, priprema i podnošenje podneska podnosioca predstavke, kao i prepiska sve do početka decembra 2005. godine;

(b) Za pomoć koju mu je pružio g. Lina, advokat podnosioca predstavke pred Vrhovnim sudom, tokom faze utvrđivanja osnovanosti predstavke, račun bez obrazloženja troškova za honorar u iznosu od 2.500 evra, uvećan za 125 evra na ime kancelarijskih troškova, bez PDV-a;

(c) Za pomoć koju mu je pružila gđa Spronken posle početka decembra 2005. godine, detaljno raščlanjen račun za honorar u iznosu od 1.933,75 evra za rad u trajanju od sedam sati i pet minuta po ceni od 260 evra na sat, uvećan za 5% za kancelarijske troškove, bez PDV-a. U ovo spadaju prepiska s podnosiocem predstavke i sa g. Linom u periodu od decembra 2005, kao i postupak za pravično zadovoljenje.

21. Država je ukazala Sudu na njihovu odluku o dodeli nadoknade za pravnu pomoć u postupku pred Sudom u Strazburu. Takođe su se pozvali i na svoj dopis od 3. februara 2004. godine u predmetima *Nakach v. the Netherlands*, (br. 5379/02, od 30. juna 2005. godine) i *Visser v. the Netherlands* (br. 26668/95, stav 59, od 14. februara 2002. godine).

22. Pismo Države od 3. februara 2004. godine u predmetu *Nakach* ne nalazi se u spisima ovog predmeta. Bilo bi protivno načelima sudskog postupka

kada bi Sud uzeo u obzir neki dokument koji je podnela jedna strana a o kome druga strana nema nikakva saznanja.

23. Sledeće što treba uzeti u obzir jeste argument Države da je podnosilac predstavke dobio pravnu pomoć, shodno domaćem zakonodavstvu, pa stoga nema pravo na bilo kakvu nadoknadu koju bi Sud dosudio.

24. U predmetu *Visser v. the Netherlands*, Sud je odbio zahtev podnosioca predstavke koji se odnosio na sudske i druge troškove koji su nastali pred domaćim sudovima, budući da je podnosilac predstavke ili dobio ili mogao da dobije pravnu pomoć na teret države do određenog iznosa. Sud je iz različitih razloga već odbio da dosudi nadoknadu u vezi sa sudskim i drugim troškovima, traženu u vezi s postupcima pred domaćim sudovima. Stoga, presedan u predmetu *Visser* nije relevantan.

25. Treba takođe uzeti u obzir i to da je pružanje pravne pomoći u pogledu postupka pred ovim Sudom (vidi gore navedeni stav 8) odobreno u zavisnosti od finansijske situacije podnosioca predstavke pri kraju ovog postupka, kao i na osnovu činjenice da podnosilac predstavke nije dobio naknadu troškova s bilo koje druge strane. Takođe se čini da član 12 Zakona o pravnoj pomoći, kao relevantan za ovaj predmet (vidi gore navedeni stav 9), oslobađa organe vlasti koji su odgovorni za pružanje pravne pomoći odgovornosti da to učine ako ovaj Sud podnosiocu predstavke dosudi nadoknadu sudskih i drugih troškova. Budući da je tako, te s obzirom na to da u ovu svrhu ne postoji bilo šta što nije valjano u stavu domaćeg zakonodavstva, Sud ne može smatrati da mu je zabranjeno da takvu nadoknadu i dosudi.

26. Ostaje da Sud dosudi nadoknadu.

27. U pogledu gore navedene tačke (b), Sud ponovo primećuje da ne postoji raščlanjen pregled troškova po stavkama. Stoga se ovaj deo zahteva odbacuje, shodno stavu 3 pravila 60.

U vezi s tačkama (a) i (c), Sud prihvata da troškovi koje podnosilac predstavke potražuje jesu zaista i nužno nastali. Međutim, cena od 260 evra na sat premašuje ono što je Sud spreman da razmotri kao razuman iznos u pogledu visine honorara.

29. Na osnovu proračuna koji se zasniva na radu u trajanju od dvadeset i devet i po sati koji je priložila gđa Spronken, Sud smatra da je opravdano dosuditi podnosiocu predstavke iznos od 5.250 evra, bez PDV-a, na ime sudskih i drugih troškova nastalih tokom postupka pred Sudom u Strazburu.

3. Postupci pred domaćim sudovima po izricanju presude Suda po pitanju merituma predstavke

30. Pošto je Sud izrekao svoju presudu o suštini predstavke, podnosilac je zatražio dozvolu da obustavi plaćanje koje je on u to vreme i dalje vršio shodno rešenju o trajnom oduzimanju imovinske koristi. Javno tužilaštvo je kasnije pokrenulo postupak pred Apelacionim sudom 's-Hertogenbosch, u cilju ublažavanja rešenju o trajnom oduzimanju.

31. Podnosilac predstavke je podneo zahteve za troškove koji su nastali u vezi s tim. Ti zahtevi se zasnivaju na sledećem:

(a) račun bez obrazloženja za honorar od g. Line u iznosu od 2.378,83 evra na ime pravne pomoći „u vezi sa suspenzijom izvršenja presude Apelacionog suda ‘s-Hertogenbosch koja se odnosila na presudu Evropskog suda od 1. marta 2007. godine” uvećan za iznos od 118,94 evra na ime kancelarijskih troškova, bez PDV-a;

(b) račun za honorar s detaljno raščlanjenim pregledom stavki u vezi s postupkom za ublažavanje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi, u iznosu od 2.100,85 evra, uvećan za PDV, na ime 10,25 sati rada advokata podnosioca predstavke.

32. U vezi s tačkom (a), podnosilac predstavke je podneo kopije pisama koja je g. Lina poslao Centralnoj sudskoj upravi za naplatu kazni (*Centraal Justitiëel Incasso Bureau*), od 26. marta i 8. maja 2007. godine, odgovore Uprave na ta pisma i neke dopise čije kopije nisu podnete kao i kopije korespondencije između g. Line i gđe Spronken. Sud izražava sumnju u neophodnost pokušaja da se postigne suspenzija isplata, koje su tražene od podnosioca predstavke pre pravosnažnosti presude (1. juna 2007. godine), tim pre što su ovi iznosi mogli na kraju biti povraćeni. U svakom slučaju, Sud ne shvata kako ovih nekoliko dopisa mogu da opravdaju iznos koji se na osnovu njih traži. Bilo kako bilo, u nedostatku raščlanjenog pregleda stavki, Sud smatra da je primereno da odbije zahtev po ovom osnovu, u smislu stava 3 pravila 60.

33. Kada je reč o tački (b), trebalo bi zapaziti da postupak za ublažavanje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi nije bio ništa drugo do način koji je tužena strana izabrala kako bi se oslobodila svojih obaveza, shodno članu 46 Konvencije; pošto je glavna presuda Suda postala pravosnažna, teško da je postojala bilo kakva neizvesnost u pogledu ishoda postupka. Ne sumnjajući u to da li je „opravdano” tražiti od podnosioca predstavke da plati ni manje ni više nego 10,25 sati rada u tu svrhu, Sud smatra da ti troškovi nisu nužno nastali; stoga Sud odbija zahtev za naknadu troškova i po ovom osnovu.

2. Zaključak u vezi sa sudskim i drugim troškovima

34. Ukupna nadoknada koju Sud dosuđuje po tački koja se odnosi na sudske i ostale troškove iznosi 5.250 evra. Taj iznos treba uvećati za poreze koji će se eventualno zaračunati podnosiocu predstavke.

C. Zatezna kamata

35. Sud smatra opravdanim da se zatezna kamata obračunava na osnovu kamatne stope na pozajmice Evropske centralne banke, kojoj treba dodati tri procentna poena.

IZ OVIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO,

1. *Utvrdjuje,*

(a) da je tužena Država dužna da podnosiocu predstavke plati, u roku od tri meseca od dana pravosnažnosti presude, shodno stavu 2 člana 44 Konvencije, sledeći iznos:

- (i) 1.000 evra (hiljadu evra) na ime nematerijalne štete;
- (ii) 5.250 evra (pet hiljada i dvesta pedeset evra) na ime sudskih i drugih troškova;
- (iii) ove iznose treba uvećati za poreze koji će se eventualno zaračunati;

(b) da se po isteku gore pomenutog roka od tri meseca do izmirenja dugovanja, plaća kamata na gore navedeni iznos po stopi jednakoj kamatnoj stopi na pozajmice Evropske centralne banke koji će se kasnije uvećati za tri procentna poena;

2. *Odbija* ostatak zahteva podnosioca predstavke za pravično zadovoljenje.

Sačinjeno na engleskom i dostavljeno u pisanom obliku 14. februara 2008. godine, u skladu sa stavovima 2 i 3 pravila 77 Poslovnika Suda.

Santiago KVESADA
Sekretar

Boštjan M. ZUPANČIĆ
Predsednik